

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Ústav české literatury a komparatistiky

Oponentský posudek bakalářské práce Sára Sichingerové *Obrazy USA v reportážích Ludvíka Aškenazyho a Miroslava Holuba*

Cíl práce, její účel a směřování

Práce se věnuje americkým cestopisům *Indiánské léto* Ludvíka Aškenazyho a *Anděl na kolečkách* Miroslava Holuba. Klade si v podstatě dva cíle – jednak zkoumat a popsat formální postupy básnické prózy, jednak analyzovat literární obraz Ameriky přelomu padesátých a šedesátých let a komparovat jej se soudobým, oficiálním „autoritativním diskurzem“.

Metodologie a práce s odbornou literaturou

Práce vychází z dílčích definic žánru cestopisu. Autorka vychází z encyklopedických výkladů i dílčích studií (Jiří Hrabal, Tomáš Kubíček) a hledá možnou inspiraci pro vymezení žánru básnického cestopisu. Klíčovým rysem se jí pak na základě Macurova pojetí stává „míra subjektivity“. Autorka posléze shrnuje též studie a monografie, které se věnují obrazům Ameriky v české literatuře (především práce Josefa Švédy a Mirny Šolić). Klíčovým metodologickým rámcem se stává Leerssenova imagologie. Autorka se zaměřuje především na pojmy a principy, které mohou pomoci při analýze psaní o jinakosti (např. etnotyp namísto stereotypu). Připomíná též koncepci maďarského literárního historika Gyöрге Péteriho (způsoby konstruování při mentálním mapování světa).

Styl a prezentace

První části práce dominují popisné pasáže, čemuž odpovídá i celková stylizace textu. Spíše než esejistická forma, což by se vzhledem k tématu a pramennému materiálu možná dalo očekávat, převládá shrnující výklad. Autorce se ale podařilo vyhnout didaktizujícímu tónu či přehledovým parafrázím. Neplatí to ovšem pro dílčí stylistickou neobratnost, drobné překlapy a pravopisné chyby. V druhé, analytické části převládají interpretativní pasáže, přičemž autorka funkčně komparuje vlastní závěry s předešlými analýzami (např. analýza prostoru M. Šolić).

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Práce má přehledné a logické členění – po metodologické a teoretické části následuje analýza obou cestopisů. Autorka se orientuje s přehledem v sekundární literatuře a volí adekvátní tituly, jak k problému žánru básnického cestopisu, tak k obrazům Ameriky. Funkční je též metodologické východisko, autorce se podařilo i na omezeném prostoru bakalářské práce představit a především aplikovat imagologický přístup při popisu, resp. konstruování obrazu „druhého“ a „jiného“. Nabízela by se sice i jiná, kulturně antropologickým pohledem inspirovaná východiska (Todorov, Greenblatt), ale vzhledem k množství perspektiv, jež autorka sleduje, se toto zúžení jeví rozhodně dostačující. V analytické části autorka postupně rozebírá oba cestopisy, u obou sleduje dopředu dané kategorie (první setkání, média, prostor, intertextualita, apod.), ale nejedná se o mechanické přiřazování a i v rámci dílčích podkapitol dochází k vzájemné komparaci obou textů, resp. vypravěčských strategií. Klíčová je především figura cizince a konfrontace s „cizím“. Nenápadně přitom nabízí řadu možných podnětů – např. v kapitole 3.5, kde se zabývá intertextovými vztahy v *Indiánském létě*, naznačuje odlišný způsob konfrontace s jinakostí u žánru průvodce a cestopisu.

Celkové hodnocení

V záplavě bakalářských prací je vždy příjemné, když se někdo rozhodne zabývat tématem či texty, které jsou spíše na okraji badatelského zájmu. To je bezpochyby příklad Aškenazyho i Holubova cestopisu. V první řadě oceňuji, že autorka sleduje ve své práci několik perspektiv – žánrovou, tematologickou, diskursivní i kulturně(literárně) antropologickou – a dokáže je přínosným způsobem propojit. Práce tak přináší několik zajímavých podnětů jak k úvahám o žánru (básnického)cestopisu, tak ke způsobům konstruování obrazu „jiného“, nejen v souvislosti s oficiálním diskursem přelomu 50. a 60. let.

Práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce, proto ji **doporučuji** k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako **výbornou**.

V Praze dne 27. 8. 2018

Mgr. Blanka Činátlová, Ph.D.